

Wacht niet te lang om uw erfenisplanning onder de loep te nemen

Wie eerder al schenkingen deed, neemt zijn erfenisplanning best onder de loep. Door het nieuwe erfrecht hebben die schenkingen misschien niet het effect dat u beoogde. Bovendien hebt u maar tien maanden de tijd om daar een mouw aan te passen. Vanaf 2 september 2019 is het onherroepelijk te laat.

Sinds 1 september 2018 is het erfrecht gemoderniseerd. Voortaan kunt u de helft van uw vermogen nalaten aan wie u wil. De andere helft is voorbehouden voor uw kinderen, ongeacht het aantal kinderen. Uw kinderen zijn reservataire erfgenamen. Zij moeten altijd een minimum erfdeel ontvangen.

Hebt u twee kinderen, dan hebben ze allebei minstens recht op een vierde van uw vermogen. Hebt u drie kinderen, dan is hun gewaarborgd erfdeel een zesde. Hebt u vier kinderen, dan heeft elk kind recht op minstens een achtste van uw vermogen.

Dat is niet het enige. Sinds 1 september moet de notaris de waarde van uw vermogen bij overlijden anders berekenen. Immers, als u overlijdt, maakt de notaris een optelsom van de goederen die u nog had bij overlijden én van de schenkingen die u tijdens uw leven hebt gedaan.

Zo onderzoekt de notaris of u tijdens uw leven niet te vrijgevig bent geweest en of de reservataire erfgenamen zoals uw kinderen wel het deel krijgen waar ze wettelijk aanspraak op kunnen maken. De notaris gaat ook na of de gelijkheid tussen de kinderen wordt gerespecteerd.

Schenkingen worden geïndexeerd

Voortaan moet de notaris de waarde van eerder gedane schenkingen indexeren tot op datum van overlijden. Dat geldt automatisch voor al wie sinds 1 september 2018 is overleden of overlijdt, **ook als de schenkingen voor die datum zijn gedaan!**

Dat geldt zowel voor **roerende goederen** zoals spaargeld, kunstwerken of een beleggingsportefeuille, als voor **onroerende goederen** zoals een stuk grond of een woning. Voor personen die voor 1 september 2018 zijn gestorven, zijn er andere waarderingsregels van toepassing. Schonken deze personen een som cash, dan wordt de waarde ervan niet geïndexeerd.

De nieuwe waarderingsregels kunnen effecten hebben die u, op het ogenblik van de schenking, niet had voorzien, zoals dit voorbeeld illustreert.

Veronderstel dat Patrick twee kinderen heeft, Johan en Veronique. Patrick overlijdt op 30 september 2018. Aan zijn zoon Johan schonk Patrick veertien jaar geleden 50.000 euro. Aan Veronique, die veel jonger is, schonk Patrick pas in mei 2017 50.000 euro. Beide schenkingen zijn

een voorschot op de erfenis van Patrick.

Als Patrick overlijdt, bedraagt zijn vermogen door financiële tegenslagen nog 40.000 euro. Hij wil de helft nalaten aan zijn vriendin. De andere helft of 20.000 euro komt toe aan zijn twee kinderen. Elk kind heeft recht op 10.000 euro.

Omdat Patrick na 1 september 2018 overlijdt, moet de notaris de waarde van de schenkingen indexeren tot op datum van zijn overlijden. Dat heeft tot gevolg dat de notaris de schenking aan Johan van 14 jaar geleden voor ruim 65.000 euro in rekening moet brengen. De recente schenking aan de dochter Véronique, wordt voor slechts 51.000 euro in de weegschaal geworpen of 14.000 euro minder.

Als de notaris dat in rekening brengt, heeft Johan na het overlijden van Patrick recht op 3.000 euro en krijgt dochter Véronique nog 17.000 euro.

Verklaring tot behoud

Als u wenst dat de notaris in dit voorbeeld alleen rekening houdt met de waarde van de schenking op het ogenblik dat de schenking werd gedaan - niets meer of minder - dan moet u naar de notaris stappen om een **verklaring tot behoud** af te leggen. De notaris zal de waarde van de schenkingen dan niet indexeren als u overlijdt.

In het voorbeeld krijgt elk kind naast 50.000 euro, dan nog 10.000 euro bij het overlijden van Patrick.

Ook in andere situaties kunnen de nieuwe waarderingsregels ongewenste effecten hebben, bijvoorbeeld als u aan één kind een bouwgrond schonk en aan een ander kind, ter compensatie, een som geld.

Als u alles liever bij het oude laat, moet u een verklaring tot behoud afleggen.

Of dat in uw specifieke situatie wenselijk is, bespreekt u best met uw notaris.

Tot nu werden er 989 verklaringen tot behoud afgelegd. U hebt nog tot 1 september 2019 de tijd om zo'n verklaring af te leggen voor de notaris. Toch wacht u best niet te lang om te laten controleren of uw erfenisplanning door de nieuwe regels wordt doorkruist.

Persinfo:

Bart Azare, Externe Communicatie

Federatie van het Notariaat

azare@fednot.be - 0478/58.46.21